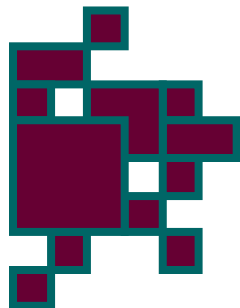

سازمان آموزش و پرورش استثنایی

محتوای مناسب‌سازی شده شناخت مرجعیت و تقلید

ویژه‌دانش آموزان با آسیب‌های بینایی و جسمی-حرکتی

آغاز تکلیف

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

بسمه تعالی

پیشگفتار:

لا یکلف الله نفسا الا وسعها

خداوند هیچ کس را تکلیف نمی کند مگر به قدر توانایی او (آیه ۲۸۶ سوره بقره)

یکی از نشانه های عدالت پروردگار عالمیان در رابطه با تکالیفی است که از انسان ها خواسته که انجام آن تکالیف موجب نزدیکی به درگاه الهی و سعادت ابدی می گردد.

هر انسانی وظیفه دارد نسبت به قدرت و توانی که خدا در اختیار او قرار داده است به دستورات دین عمل نماید. آنچه در نزد خداوند متعال ارزش و پاداش دارد و از اهمیت بالایی برخوردار است پرهیزگاری است.

چنانچه خداوند متعال در آیه ۱۳ سوره حجرات می فرماید:

ياايها الناس انا خلقناکم من ذکر و انثی و جعلناکم شعوبا و قبائل لتعارفوا ان
اکرمکم عندالله اتقاکم ان الله علیم خبیر

ای مردم، ما شما را از یک مرد و زن آفریدیم و ملت ها و قبیله ها قرار دادیم تا یکدیگر را بشناسید. بی تردید گرامی ترین شما نزد خداوند پرهیزگارترین شماست. یقینا خدا دانا و آگاه است.

فصل ۱

تکلیف :

یعنی وظیفه‌هایی که خدا دستور داده است و همه انسان‌ها باید آن دستورها را انجام بدهند.

مکلف به کسی گفته می‌شود که واجد شرایط تکلیف باشد.

مکلف، باید مسائلی را که انجام تکالیف شرعی روزمره وابسته به دانستن آن است فراگیرد (مانند مسائل اصلی نماز، روزه، طهارت و برخی معاملات و غیر آن و اگر یادنگرفتن احکام به ترک واجب یا ارتکاب حرام بیانجامد گناهکار خواهد بود).

شرایط تکلیف :

۱- بلوغ ۲- عقل ۳- قدرت و توانایی

سن بلوغ:

سن بلوغ: دخترها وقتی که نه سال قمری آن‌ها تمام شود به سن بلوغ می‌رسند.

یعنی هشت سال و هشت ماه و بیست روز شمسی.

سن بلوغ پسر: پسرها وقتی که پانزده سال قمری آن‌ها تمام شود به سن بلوغ می‌رسند.

یعنی چهارده سال و شش ماه و پانزده روز شمسی.

فصل ۲

مرجعیت و تقلید:

همانطور که برای دوختن لباس، خیاط ماهر انتخاب می‌کنیم تا لباس مناسبی برای ما بدوزد یا هنگام بیماری به پزشک متخصص مراجعه می‌کنیم برای یاد گرفتن تکالیف دینی لازم است پیش متخصص احکام دینی برویم و برای یاد گرفتن دستورات دینی باید از عالمان دینی کمک و راهنمایی بگیریم.

خداوند در سوره نحل آیه ۴۳ فرموده است: " فَسْئَلُوا أَهْلَ ذِكْرٍ إِن كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ."

" اگر چیزی را ندانستید از کسانی که می‌دانند پرسید "

انجام احکام دینی بر همه‌ی ما مسلمانان واجب است و مکلف برای شناخت احکام دین و عمل به آن‌ها سه راه دارد:

۱- اجتهاد ۲- احتیاط ۳- تقلید

اجتهاد:

استنباط و استخراج احکام شرعی و قوانین الهی از مدارک و منابع معتبر (قرآن کریم و روایات اهل بیت) که نزد فقهای اسلام مقرر و ثابت شده است.

احتیاط:

عمل کردن به طوری که مطمئن شود وظیفه شرعی خود را انجام داده است.

تقلید:

یعنی برای یادگرفتن احکام دینی به مجتهد جامع الشرایط مراجعه کرده و باراهنمایی او به دستورات دین عمل گردد.

مرجع تقلید:

مرجع تقلید انسان عالم و باایمانی است که می‌تواند در احکام دین ما را راهنمایی کند، او کاملاً با احکام دینی آشناست و دستورات دین را می‌شناسد. او در حوزه علمیه در رشته‌های علوم دینی به تحصیل می‌پردازد و پس از مطالعه و تحقیق در این رشته، تخصص می‌گیرد. و می‌تواند مقلد را به کمال برساند.

مجتهد همه ی احکام دین را در کتابی به نام رساله یا توضیح المسائل می‌نویسد.

خصوصیات مرجع تقلید:

- ۱- مرد باشد.
  - ۲- بالغ باشد.
  - ۳- عاقل باشد.
  - ۴- شیعه دوازده امامی باشد.
  - ۵- زنده باشد
  - ۶- عادل باشد یعنی به واجبات عمل کند.
  - ۷- مجتهد باشد یعنی کاملاً آگاه به مسائل دینی باشد.
  - ۸- از بقیه مجتهدها عالم‌تر و داناتر باشد.
- کسی که این شرایط را دارا باشد مجتهد جامع الشرایط می‌باشد.

راه‌های شناخت مجتهد جامع‌الشرایط:

- ۱- اطمینان، چه از راه شهرت فراگیر میان مردم و چه از راه تجربه‌ی شخصی و چه از راه دیگر.
- ۲- شهادت دونفر عادل از اهل خبره، هرچند موجب اطمینان نشود.

فتوا:

به دستور مجتهد فتوا می‌گویند و ما موظف هستیم به آن فتوا عمل کنیم. وقتی مرجع تقلید درباره یک موضوع دستور می‌دهد می‌گوییم او فتوا داده است و ما باید به آن فتوا عمل کنیم.

راه‌های بدست آوردن فتوای مجتهد:

- ۱- از خود مجتهد بپرسیم.
- ۲- به رساله‌ی مجتهد مراجعه کنیم.
- ۳- به دفتر مرجع تقلید مراجعه کنیم.
- ۴- با استفاده از پایگاه اینترنتی مرجع تقلید، تماس تلفنی به فتوای مورد نظر خود دست پیدا کنیم.
- ۵- از یک یا دو نفر عادل یا یک نفر شخص مورد اطمینان بپرسیم.
- ۶- از کتاب استفتائات مرجع تقلید استفاده کنیم. (استفتائات، کتابی است که در آن سوالاتی درباره احکام دین نوشته شده است و مرجع تقلید به آن پاسخ داده است).

چگونگی پیدا کردن موضوع از رساله:

در ابتدای رساله فهرست موضوعات وجود دارد که با مشاهده‌ی صفحه و مراجعه به آن می‌توانیم اطلاعات خود را در مورد آن موضوع کامل کنیم.

پس لازم نیست که همه‌ی رساله را بدانیم ولی باید مسائلی را که معمولا به آنها نیاز داریم مانند احکام مربوط به نماز، غسل، روزه و... را یاد بگیریم.

مناجات

ای خدای دانا! از تومی خواهیم یاری ام کنی تا تکالیف دینی را به درستی یاد بگیرم.
ای خدای دانا! از تومی خواهیم یاری ام کنی تا تکالیف دینی را به درستی انجام دهم.
ای خدای آمرزنده مهربان! از تومی خواهیم اگر گاهی در انجام تکالیف دینی کوتاهی کردم مرا ببخشی.
ای خدای مهربان! یاری ام کن تا با انجام عبادت و احکام دینی به تو نزدیک تر شوم.
خدایا! در انجام عبادت های دینی فقط از تو یاری می گیرم و فقط تو را می پرستم.

"ایک نعبد و ایک نستعین"